

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- ”Att erbjuda ett effektivt och fast datanät till landets alla hem är tecken på en civiliserad stat” – professor Katajamäki
 - Varför har bara vissa landsbygdsomgivningar utvecklats i trivsammare riktning? – professor Berglund reflekterar
 - Skärgårdsstatusen i vågskålen vid kommunsammanslagningarna
 - Ny mandatperiod för YTR som redan denna månad är i full gång
 - 15000 nya arbetsplatser och 7000 nya företag under senaste programperiod – resultat av projektarbeten presenteras i ny bok
 - Hundratal landsbygdsaktörer samlas till riksdag på Åland
 - Julinumret av *Liiteri*
 - Läs även detta: **ESRS' XXIII kongress 2009 i Vasa efterlyser många förslag till arbetsgrupper *ESIN-konferensen i Kasnäs välkomnar deltagare *Road showen för SYTY:s nationella program startade *Anttilanmäki årets stadsdel i riket – Tourula-Keihäskoski Årets by i Egentliga Finland *Sydkustens landskapsförbund vill ha uppgifter om Finlands alla forneldsfester*
-

”ATT ERBJUDA ETT EFFEKTIVT OCH FAST DATANÄT TILL LANDETS ALLA HEM ÄR TECKEN PÅ EN CIVILISERAD STAT” – PROFESSOR KATAJAMÄKI

Framtidsforskarna kallar informationssamhällets följande fas för ubiksamhället, vilket innebär överallt förekommande datorisering och en vardag som allt djupare är inlindad i datanät. Sålunda flyttas den offentliga sektorns service i allt större utsträckning till webben. Många saker underlättas, t.ex. det blir lättare att få information och sköta vardagliga ärenden. Men å andra sidan ökar riskerna och samhällets sårbarhet. Vi är hjälplösa om datasystemen inte fungerar. Sedan finns även risk för att ubiksamhället inte behandlar medborgarna likvärdigt. Användargränssnitten för webbtjänsterna är otympliga, t.ex. i planeringen har man inte tagit hänsyn till exempelvis äldre medborgare. Det nya informationssamhället förutsätter även tillgång till mycket effektiva och pålitliga bredbandsförbindelser, som i praktiken innebär fasta fibernät. Enligt regeringsprogrammet främjas snabba bredbandsförbindelser med kommersiella medel, vilket garanterar att effektiva datanät inte når ens närapå överallt. Här är marknadskrafterna en dålig herre. Operatörer som strävar efter att maximera sin vinst, är inte intresserade av små lokalsamhällen i sina fibernätsstrategier. Om marknadskrafterna får bestämma, kommer stora delar av den finländska landsbygden att lämnas med trådlösa telefon- och dataförbindelser, vilka inom en synlig framtid inte kommer att vara tillräckligt effektiva och pålitliga för de tjänster som erbjuds i det nya informationssamhället. Sett ur företagets synvinkel, håller landsbygdens konkurrenskraft på att försvagas. Landsbygdens service håller på att bli än mer ensidig, ty de osäkra näten kan erbjuda endast förenklade versioner av tjänsterna. Det är orimligt att landsbygdens effektiva dataförbindelser förverkligas endast som ett resultat av lokalbefolkningens aktiva insats, t.ex. bildandet

av ett fiberandelslag. Det nya årtusendets basservice är ett effektivt och fast datanät, som regeringen och riksdagen i sista hand bör säkerställa, så att det når varje hem, även i den mest avlägsna landsbygden. Att åta sig detta, är ett tecken på en civiliserad stat. Då ett omfattande fibernät har förverkligats, kan kommersiella operatörer konkurrensutsättas vad gäller produktion av tjänster som förmedlas via fibernätet och som är vettiga och till nytta för medborgarna. Uppgifterna är hämtade ur en artikel i Vasabladet (9.8), vilken skrivits av professorn i regionalvetenskap vid Vasa universitet, Hannu Katajamäki, som tillika är landsbygdsprofessor.

VARFÖR HAR BARA VISSA LANDSBYGDSOMGIVNINGAR UTVECKLATS I TRIVSAMMARE RIKTNING? – PROFESSOR BERGLUND REFLEKTERAR

Vad professor Tom Berglund som stadsbo upplever som slående, är de skillnader man kan notera mellan relativt näraliggande områden på landsbygden. Vissa omgivningar har utvecklats i uppenbart trivsammare riktning, medan andra ställen har stagnerat. Det här är en konsekvens av naturliga skillnader i människors intresseinriktning. Vissa bryr sig om närmiljön och finner glädje i att åstadkomma förbättringar, medan de som inte bryr sig kan lämna utjänt bråte synligt liggande på backen. Det finns också en ekonomisk dimension. Företagare som gärna ser oss som kunder, har all orsak att se om sin egen omgivning, även om du inte personligen skulle uppleva närmiljön som viktig – ju trevligare omgivning, desto flera kunder. Så är det inte med näringsverksamhet, där den huvudsakliga inkomstkällan är understöd som bekostas med skattemedel. De ekonomiska incitamenten verkar här närmast i motsatt riktning. Men poängen är att det som sker med vår näromgivning över tiden, är resultatet av ett otal små beslut, där alternativet till att göra en insats för att snygga upp nu, inte handlar om något medvetet beslut att inte snygga upp, utan att göra något som för tillfället känns trevligare. Samhället kan försöka lägga upp det gemensamma regelverket, så att det som gagnar oss alla, blir aningen attraktivare i förhållande till det som för tillfället kunde kännas trevligare för den som skall göra jobbet. Uppgifterna är från en artikel i Hufvudstadsbladet (7.8), skriven av professor Tom Berglund vid Svenska handelshögskolan.

SKÄRGÅRDSSTATUSEN I VÅGSKÅLEN VID KOMMUNSAMMANSLAGNINGARNA

Sammanslagning av kommunerna i de finlandssvenska skärgårdskommunerna kan leda till att flera kommuner förlorar sin status som skärgårdskommun och blir i stället skärgårdsdelkommuner. Det här inverkar bl.a. på statsandelarna och företagsstöd. Skärgårdsdelegationen arbetar nu hårt för att omdefiniera, vilka kommuner som skall vara skärgårdskommuner. Samtidigt övervakar man hela statsandelssystemet, så att det inte införs andra faktorer som gör att skärgårdskommuner bestraffas. Skärgårdsdelegationen anser att skärgårdsförhållandena och glesbygden bör vara faktorer som beaktas i den pågående reformen av kommunernas statsandelssystem. Statsrådet avger i mitten av september sitt förslag, om vilka kommuner som skall få ett skärgårdstillägg under de följande tre åren. För år 2008 har man utsett 13 kommuner till skärgårdskommuner: Dragsfjärd, Gustavs, Houtskär, Iniö, Korpo, Nagu, Rimito, Velkua, Malax, Karlö, Enonkoski, Puumala och Sulkava. Till kommuner med skärgårdsdelar utsågs 44 kommuner. Här finns bland andra Ekenäs, Helsingfors, Ingå, Borgå, Pernå, Sibbo, Strömfors, Finby, Halikko, Kimito, Merimasku, Nystad, Pargas, Pikis, Tövsala, Villnäs, Västanfjärd, Korsholm, Larsmo, Närpes, Oravais, Vörå-Maxmo, Kotka och Pyttis. I enlighet med Skärgårdslagen är *”alla myndigheter förpliktigade att beakta skärgårdens specialställning i sin verksamhet”*. Skärgårdsbeslutet har bl.a. inverkan på statsandelarna, företagsstöd, kommunernas status, då det gäller stödområden och EU:s målområden, samt utvecklandet av trafikförbindelser. Skärgårdsdelegationen höll i tisdags och onsdags (19-20.8) sitt årliga sommarmöte, i år i Nådendal. Under webbadressen

<http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=136660> finns uppgifterna, som är från YLE:s Internytt.

NY MANDATPERIOD FÖR YTR SOM REDAN DENNA MÅNAD ÄR I FULL GÅNG
Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp YTR, den femte i ordningen, har tillsatts för mandatperioden 17.7.2008-16.7.2013. Men efter sommarpausen väntas redan i mitten av den här månaden ”full rumba”, skriver YTR:s generalsekreterare Eero Uusitalo på samarbetsgruppens hemsida (<http://www.maaseutupolitiikka.fi/>). YTR fortsätter med att harmonisera landsbygdens utvecklingsåtgärder, driva landsbygdspolitik i samarbete med förvaltningsområdena och intensivt använda resurserna, vilka är reserverade för landsbygden. Dessutom utför samarbetsgruppen ett temaspecifikt utvecklingsarbete, samt stärker det lokala utvecklingsarbetet, samhällsaktiviteterna, landsbygdsforskningen och -kunnandet. YTR är ett av regeringens element som bidrar till att driva regionpolitik. Kanslichef Jarmo Vaittinen från jord- och skogsbruksministeriet sitter som ordförande i samarbetsgruppen. Med i gruppen finns även bl.a. ombudsmannen Rikard Korkman från Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC (personlig suppleant VD Kim Nordling från ProAgria, Svenska lantbrukssällskapens förbund), folktingssekreterare Stefan Svensfors, Svenska Finlands folkting (rektor Björn Wallén från Svenska studiec centralen) och generalsekreterare Risto Matti Niemi från Byaverksamhet i Finland SYTY (andra vice ordförande i SYTY Silja Saveljeff). Meddelandet finns på YTR:s hemsida under webbadressen http://www.landsbygdspolitik.fi/files/602/tiedote_sv_YTRn_asettaminen.pdf.

15000 NYA ARBETSPLATSER OCH 7000 NYA FÖRETAG UNDER SENASTE PROGRAMPERIOD – RESULTAT AV PROJEKTARBETEN PRESENTERAS I NY BOK
På landsbygden genomfördes 20000 utvecklings- och företagsprojekt under åren 2000-2006, vilka ledde till 15000 nya arbetsplatser och uppkomsten av 7000 nya företag. Det här framgår av jord- och skogsbruksministeriets och Landsbygdsverkets bok *Så gjorde vi – Programmen för utveckling av landsbygden 2000-2006*, som presenterar resultaten av projektarbeten under EU:s föregående programperiod. I boken beskrivs projektarbetena genom viktiga och aktuella teman: sysselsättning, företagsamhet, kunnande, informationssamhället, innovativitet, gemenskap, samt god förvaltning och verksamhetssätt. I sysselsättnings- och företagsamhetsteman presenteras projekt som hade en betydande sysselsättande effekt eller som förbättrade företagsamhetens förutsättningar på landsbygden. Mätt i personalarbetsår, uppstod direkt eller indirekt mer än 15000 arbetsplatser som ett resultat av projektarbetena. Boken tar även upp gemenskapen, det sociala kapitalet och ökningen av en positiv ”vianda” på landsbygden. Projekten har lett till att samarbetet och nätverksbyggandet har ökat mellan byarna, och som ett resultat av den aktiva byaverksamheten, har också boendemiljöns trivsel och landsbygdens attraktivitet förbättrats. För att ge en så mångsidig bild som möjligt, har exemplen valts från olika regioner och verksamhetsområden. På basen av genomströmningsprincipen har även miljösynvinkeln, inverkan på jämställdheten och aktiveringen av de unga tagits med. Boken kan beställas kostnadsfritt från jord- och skogsbruksministeriets expedition, lahettamo@mmm.tike.fi, men finns även som nätversion, http://www.mmm.fi/attachments/5fDbyYiFr/5zK61UYp2/Files/CurrentFile/Hyvatt_kaytannot_netti_1.pdf. Under hösten kommer boken även att utges på svenska och engelska. Uppgifterna finns bl.a. på jord- och skogsbruksministeriets hemsida under webbadressen http://www.mmm.fi/sv/index/ministeriet/pressmeddelanden/110808_hankekirja.html.

HUNDRATAL LANDSBYGDSAKTÖRER SAMLAS TILL RIKSDAG PÅ ÅLAND
Efter att anmälningstiden gått ut för dem som vill ha inkvartering ordnad på den

finlandssvenska landsbygdsriksdagen på Åland 20-21.9, kan vi så här långt räkna med ett sammanlagt deltagarantal på hundratalet personer. ***Man kan bra anmäla sig till landsbygdsriksdagen ännu, ifall man inte behöver eller själv står för överfart och hotellrum.*** Deltagandet i själva tillställningen med festmiddag på lördagskvällen och besök på Skördefesten följande dag kostar då endast 30 euro. Anmälningssblankett finns på Svensk Byaservice hemsida på adress <http://byaservice.web.mios.fi/document.asp?id=apwio2f8z4m>. Under dagarna på Åland granskas landsbygdens framtid i Norden av experter, vilket försiggår på lördagen (20.9), medan söndagens program tar upp skärgårdens utveckling, sett ur ett åländskt lokalt perspektiv, samt besök på den populära *Skördefesten på Åland* (<http://www.skordefest.aland.fi/skordefesten/>). Vi besöker då marknaden vid Ålands Landsbygdscentrum på Jomala, som är Skördefestens program för söndagen.

Tidningen inför landsbygdsriksdagen är fem före tryckning. I tidningen ingår bl.a. artiklar om skärgården, projekt och landsbygdsutveckling. Även artiklar av föreläsare kommer att ingå.

JULINUMRET AV LIITERI

Juli månads *Liiteri* – *Nyheter från en levande landsbygd* innehåller följande ämnen:

- Det landsbygdspolitiska helhetsprogrammet och den landsbygdspolitiska redogörelsen är under beredning
- Konsekvensbedömningen för landsbygden (landsbygdssäkringen) beaktar landsbygdsperspektivet vid beslutsfattandet
- Publikation: Hyvinvoinnin arki maaseudulla. Tekeviä käsiä ja tietoteknologiaa (Välfärdens vardag på landsbygden. Arbetande händer och informationsteknologi)
- TE-centralernas organisation reformeras – vad förändras?
- Museets äng sköts med hästar
- Lokal mat starkt representerad på Tammerfors mässcentrum
- Beviljandet av stöd för landsbygdsprojekt börjar

Nyhetsbrevet för landsbygdsutvecklare kan läsas på jord- och skogsbruksministeriets hemsida under webbadress http://mmm.multiedition.fi/liiteri/uutiskirje/liiterit/02_2008/index_se.php.

LÄS ÄVEN DETTA

ESRS' XXIII kongress 2009 i Vasa efterlyser många förslag till arbetsgrupper

Det europeiska landsbygdssociologiska förbundet ESRS (European Society for Rural Sociology, www.ruralsociology.eu), håller sin 23:e kongress i Vasa 17-21.8.2009 och firar samtidigt 50-års jubileum. Temat för kongressen är *Re-inventing the Rural: Between the Social and the Natural*. Den vetenskapliga kommittén hoppas få in många förslag till arbetsgrupper kring följande fem teman: Mobilities and Stabilities in Rural Space, The Rural Bites Back, Animal Farm, The Sciences of the Rural and Sustainable Ruralities. *Förslag till arbetsgrupper skall lämnas in senast 26.9 på e-mailadress esrs2009@uwasa.fi. Läs mer (på engelska) om kongressen på adress www.esrs2009.fi.*

ESIN-konferensen i Kasnäs välkomnar deltagare

När de europeiska småöarna ESIN (European Small Islands Federation) håller konferens med årsmöte (åttonde gången) och ö-seminarium i Kasnäs 9-11.9, är det samtidigt första gången som Finland arrangerar det här tillfället. CPMR (Conference of Peripheral Maritime Regions, <http://www.crpm.org/>) är även representerad på konferensen. Bland inbjudna kan nämnas kultur- och idrottsminister Stefan Wallin, EU-parlamentariker Ville Itälä, samt Executive Secretary of the Islands Commission Jean-Didier Hache. Man tar bl.a. upp EU:s havspolitik - Östersjöstrategin, kulturutbyte mellan de europeiska små öarna (Storytelling centers) och temaåret för öar. *Anmälan kan ännu göras före 31.8 till Finlands Öar – Suomen Saaret*

(FÖSS). Info, program och anmälningsförfarande finns på FÖSS hemsida <http://www.foss.fi>. Till ESIN (www.europeansmallislands.net) hör i detta nu nio länder (Irland, Skottland, Frankrike, Finland, Sverige, Danmark, Grekland, Italien och Estland). Målet med ESIN är att bilda ett nätverk för små öar för att befrämja självhjälp. De deltagande öarna anser att problem tillhörande öar (avlägsenhet, kommunikationer, avfolkning etc.) är mest akut för de små. Representerarna för de små öarna är frivilliga organisationer eller lokala myndigheter från små och ofta fattiga lokala samhällen.

Road showen för SYTY:s nationella program startade

Suomen Kylätoiminta ry – Byaverksamhet i Finland rf (SYTY), Maaseudun Sivistysliitto – Landsbygdens bildnings- och kulturförbund (MSL) samt landsbygdsnätverksenheten arrangerar en utbildningsdag för lokalsamhällen. Turnén, som startade i Vihtijärvi 15.8, är inriktad på att öka färdigheterna inom den lokala verksamheten och att planera framtiden. På programmet står presentation av det nationella programmet för byaverksamhet och Leader-grupper, *Vastuuta ottava paikallisyhteisö – Kylätoiminnan ja Leader-ryhmien valtakunnallinen ohjelma 2008-2013 (Lokalsamhället tar ansvar – Byaverksamhetens och LEADER-gruppernas nationella program 2008-2013)*, och diskussion om hur potentialen med programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland kan utnyttjas fullt ut i lokalsamhällenas utvecklingsarbete. Ett svenskt tillfälle ordnas i februari 2009 i Österbotten. Sammanlagt ordnas under hösten och vintern 19 tillställningar runt om i Finland (<http://www.landsbygd.fi/sv/index/landsbygdsutvecklare/lokalsamhallettaransvar.html>). SYTY:s nationella program för byaverksamhet och Leader-grupper kan läsas (på finska) under adress <http://www.kylatoiminta.fi/files/download/Vastuutaottavapaikallisyhteiso-Kylatoiminnanjalader-ryhmienvaltakunnallinenohjelma2008-20132-2008.pdf>.

Anttilanmäki årets stadsdel i riket - Tourula-Keihäskoski Årets by i Egentliga Finland

Finlands Hembygdsförbund (Suomen Kotiseutuliitto) har utnämnt Anttilanmäki i Lahtis centrum till årets stadsdel i Finland 2008 i samband med förbundets årsmöte under de nationella hembygdsdagarna i Brahestad 8.8. Stadsdelen, som ligger i närheten av järnvägsstation, har trots planläggning lyckats behålla sin idylliska karaktär, vilket på ett lyckat sätt förenar den gamla miljötraditionen, den tidigare byggnadskulturen och den nya generationens dagliga liv. Området andas Anttilanmäkis ... *Läs mer (på finska) under adressen http://anttilanmaki.phnet.fi/vuoden_kaupunginosa/vuoden_2008_kaupunginosa.pdf*. Varsinais-Suomen Kylät ry – Egentliga Finlands Byar rf har utsett byn Tourula-Keihäskoski från Yläne till Årets by 2008 i Egentliga Finlands landskap. Pulsen i byn är den tidigare folkskolan Paimenenmäki, vilken har sedan skolan upphörde 1992, varit samlingsplats för byns föreningar, särskilt för byaföreningen och marthorna. Utrymmena används ... *Läs mer (på finska) under adress http://www.farma.fi/varsinais-suomenkylat/pdf/Vuoden_kyla_08.pdf*.

Sydkustens landskapsförbund vill ha uppgifter om Finlands alla forneldsfester

Forneldarnas natt (Österbotten firar villaavslutning/veneziad) firas i år lördagen den 30 augusti. Ett pärlband av eldar längs kusten från norr till söder och öster till väster tänds kl. 21.30. Förutom i Finland, tänder man eldar även i Sverige och i de baltiska länderna, en tradition som sprids helan tiden längs Östersjöns kuster. På Sydkustens landskapsförbund samlar man in uppgifter om Finlands alla forneldsfester. Uppgifterna sammanställs sedan för publicering på webbsidan www.sydskusten.fi/forneldar. Man vidarebefordrar även information till media. *Meddela alltså Sydkustens landskapsförbund i Pargas under adress pargas@sydskusten.fi eller på tel. 02-458 5340, så att info om er fest skall nå allmänheten i god tid.*

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
